

## Стандартизація культивування лаванди для покращення хімічного профілю

Гусєв В.Є, Михайленко О.О.

Національний фармацевтичний університет

Mykhailenko.farm@gmail.com

**Вступ.** Завдяки чудовим лікувальним властивостям *Lavandula* spp. комерційний попит на рослину постійно на підйомі як на європейському, так і на світовому ринку. Історично склалось, що вирощування лаванди в Україні було зосереджено тільки у АР Крим, особливо у селищах Андрусове, Берегове, Тургенівка та інші. У зв'язку із складною політичною ситуацією, заготівля лаванди для потреб фармацевтичної галузі України останнім часом є обмеженою. Слід зазначити, що основним недоліком аграрного комплексу з вирощування ефіроолійних культур в Україні є його розміщення саме в одному регіоні, тому важливою проблемою є дослідження можливостей поширення цих культур на інші регіони країни. Для забезпечення належного вирощування рослини у якості лікарської сировини необхідно провести розробку етапів культивування відповідно до норм Належної практики вирощування, збору та зберігання лікарської рослинної сировини (GACP) для отримання сталого вмісту біологічно активних речовин. **Мета.** Таким чином, проведення контрольованого та обґрунтованого вирощування лаванди на території України з різними кліматичними та грантовими особливостями з метою дослідження впливу різних екологічних чинників та методів вирощування, врожайності та фітохімічного профілю *Lavandula* spp. є актуальним.

**Об'єкт дослідження.** Надземна частина лаванди вузьколистої (*Lavandula angustifolia*), що вирощується у Херсонській, Харківській, Київській, Одеській, Дніпропетрівській, Львівській областях та у Закарпатті.

**Методи дослідження.** Підсумок багаторічних досліджень біологічних особливостей і цінних ознак різних видів та сортів лаванди за їх вирощування. Аналіз та можливість використання керівних принципів ВООЗ «Належна практика вирощування і зберігання лікарської рослинної сировини» при культивуванні лаванди на нових площах України.

**Результати та обговорення.** Для подальшого дослідження обрано лікарську ефіроолійну рослину лаванду вузьколисту (*Lavandula angustifolia*). Під *Lavandula* нараховує близько 28 видів, поширених головним чином у Середземномор'ї. Як лікарську рослинну сировину використовують квіти лаванди (*Flores Lavandulae*), рідше траву (*Herba Lavandulae*). До фармакопей 16 країн світу увійшли квітки або трава лаванди, як офіційна сировина. В Державній фармакопеї України представлена тільки лавандова олія. Зі свіжозібраних суцвіть перегонкою з водяною парою на заводах отримують етерну олію (*Oleum Lavandulae*), яка в Україні є офіційною сировиною. Рослинна сировина лаванди проявляє діуретичну, спазмолітичну, седативну дію, покращують мозковий кровообіг. У народній медицині квіти застосовуються при серцево-судинних захворюваннях, для загоювання ран, стимулювання травлення, при запаленні суглобів, при невралгіях, тощо. Листя і суцвіття лаванди увійшли до Британської трав'яної фармакопеї як вітрогінний та спозмолітичний засіб. Лавандова олія має антисептичну і бактерицидну властивість. Якісний аналіз олії лаванди у ДФУ включає встановлення наявності ліналолу та ліналіл ацетату, а дослідження компонентного складу ефірної олії суцвіть *Lavandula* проводять на газовому хроматографі. Нормування проводять за вмістом ліналолу (не більше 12%) та ліналілу ацетат (не більше 1%).

**Висновок.** Таким чином, запропоноване дослідження направлене на дослідження умов культивування лаванди у різних регіонах України, визначення компонентного складу ефірної олії лаванди вузьколистої та досягнення сталого вмісту компонентів-маркерів лікарської рослинної сировини.